

Het nieuwe verenigingsjaar begint per 1 januari.

U kunt uw contributie overmaken op het banknummer van de penningmeester.

Bankno. 305.594.583 t.n.v. Ned. Sebrightclub. Opeinde

Iban nummer NL-59 RABO 0305594583

Bic no RABO NL2U

Dus geen gironummer of ING nummer meer

De contributie bedraagt 12 Euro per jaar

Nieuwe leden betalen het eerste jaar 5 Euro entreegeld extra

Jeugdleden 6 euro en 2,50 entreegeld.

Het verenigingsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

Al uw bijdragen voor de volgende clubbladen kunt u zenden aan

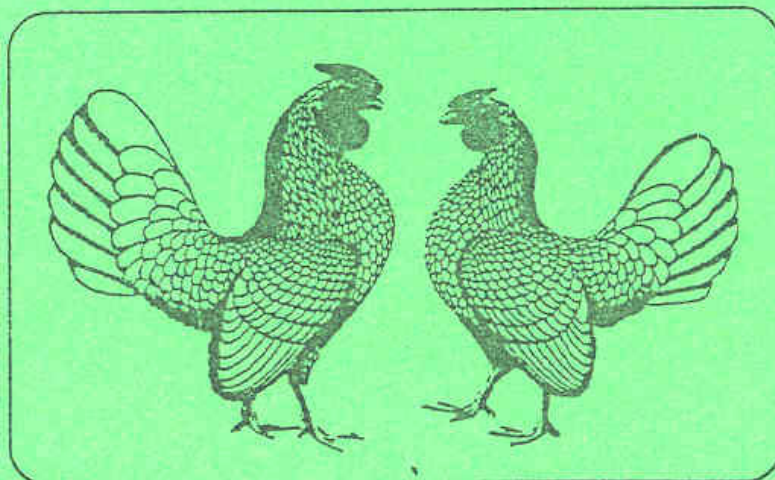
Het redactieadres R. J. Vos

Bornsestraat 168 A 7556 BL HENGELO

Zonder bijdragen geen clubblad.

Wie schrijft zijn fokkerservaringen op ??????????????

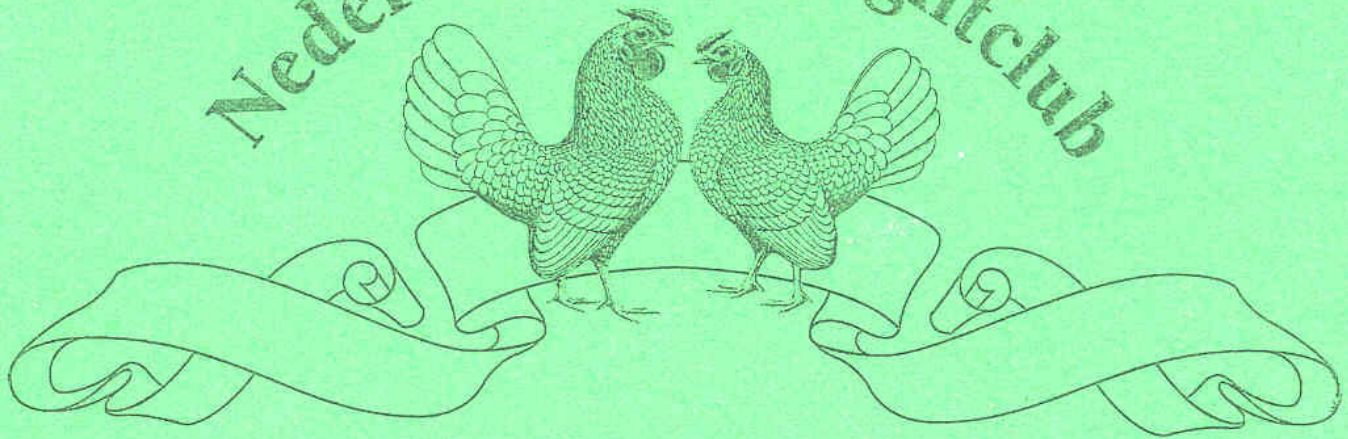
We krijgen soms een opmerking van beginnende fokkers en van liefhebbers dat er te weinig te lezen is over bepaalde moeilijkheden die zij ondervinden, maar welke moeilijkheden is ons niet bekend dus, net zoals in het verleden, nogmaals de vraag schrijf uw vraag op of meld u op een andere manier zodat we kunnen reageren.

NEDERLANDSE

SEBRIGHTCLUB

Nederlandse Sebrightclub

CLUBBLAD

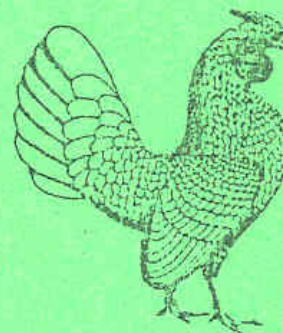
JANUARI 2010 no 1

EREVOORZITTER : Th. Hauwert
ERELID : L.G. Roosloot
C. van der Sijs

VOORZITTER: J.W. Denekamp
Oude Binnenweg 8 A
7391 JA TWELLO ☎ 0571 275368
E-Mail janwillem.denekamp@interbrew.com

SECRETARIS: R.J. Vos
Bornsestraat 168 A
7556 BL HENGELO ☎ 074 2916128

PENNINGMEESTER: J. Heddema
Dr. Siebingasingel 4
9218 PZ OPEINDE ☎ 0512 371663
E-Mail jheddemadevries4@msn.com

BESTUURSLID: W.J.M. Klunder
Ledenadministratie Kerkweg 25
7361 BD BEEKBERGEN ☎ 055 5064093
E-Mail klunder174@zonnet.nl

BESTUURSLID: D. van Dijk
Notulist Kakewei 2
9051 BZ STIENS ☎ 058 2573238
E-Mail dickvandijk2@wanadoo.nl

Website C.A. van Amerongen : www.sebrightclub.nl
E-Mail adres voor leden en aanmelden als lid en informatie voor
het wachtwoord en inlogcode: info@sebrightclub.nl

INHOUDSOPGAVE

BESTUUR		PAG. 1
INHOUDSOPGAVE		PAG. 2
VERANDERINGEN IN DE LEDENLIJST		PAG. 2
VOORWOORD	J.W. Denekamp	PAG. 3
MEDEDELINGEN		PAG. 4
UITSLAG SNEEK		PAG. 4
ENTING TEGEN MAREK		PAG. 5
WEG MET DE HAANTJES	E. Ronner	PAG. 6
OPMERKELIJKE ERVARINGEN	R.J. Vos	PAG. 8
SPECIAAL VOOR DE LIEFHEBBER	C. vd Sijs	PAG. 11
WEER EEN ERVARINGMET MAREK	R.J. Vos	PAG. 13
OCTAVIA EN IK	L. Molenaar	PAG. 14
KIP EN KUNST	R.J. Vos	PAG. 17
GELUK	R.J. Vos	PAG. 20

Veranderingen in de ledenlijst

Als nieuw lid hebben zich aangemeld;

W.J. Zonneberg Hogestraat 9 8191 LL WAPENVELD

J. Korte Frits ten Brinkstraat 46 7603 TW ALMELO

Welkom binnen onze vereniging en misschien tot ziens op onze ledenvergadering of een tentoonstelling.

Opgezegd hebben;

J. de Valk Nijmegen

Mevr. Van Beekhuizen Bonnema Waaksem

VOORWOORD van de voorzitter

Als ik dit voorwoord aan het papier toevertrouw staan we al weer vlak voor de kerstdagen en hopelijk heeft u weer kunnen genieten van een aantal tentoonstellingen in wat voor verband of wijze dan ook. Ook is er een groot aantal leden die nooit inschrijven voor een tentoonstelling. Zij geven er de voorkeur aan de hobby te beperken tot het fokken en houden van een aantal dieren. Om deze leden nog meer met onze hobby en club te betrekken heeft ons erelid en clubkeurmeester Kees van der Sijs speciaal voor deze liefhebbers een artikeltje geschreven met een aantal zeer nuttige tips. Kees, onze dank hiervoor! Zeker is dat meer ervaren fokkers en onze bestuursleden altijd bereid zijn om uw vragen omtrent de hobby te beantwoorden. Neemt u gerust contact met ze op.

Onze penningmeester Johannes Heddema heeft dit seizoen tot nu toe prima gepresteerd. Op de landelijke tentoonstellingen Waterpoortshow Sneek en Oneto Enschede bracht hij de beste Sebright in de kooien. Beide keren met een goud zwartgezoomde hen. In het volgende Clubblad kunt u de verslagen aantreffen en zeer binnenkort ook op onze Website

De dit seizoen voor onze club belangrijke tentoonstelling is de Noordshow te Zuidlaren, waar wij op 7 t/m 9 as. onze Clubshow onderbrengen.

Wij hopen velen van u en uw dieren te mogen begroeten en gaan er vanuit dat we er samen een mooi evenement van kunnen maken. Komend jaar houden we onze Clubdag, met in de ochtenduren de jaarvergadering, op 10 april in den Eikenboom in Loenen..

Rest mij nog u bijzonder fijne Kerstdagen toe te wensen en een goed en bovenal gezond 2010.

Met hartelijke groet
Jan Willem Denekamp

Mededelingen

Onze clubshow is dit seizoen bij de Noordshow in Zuid Laren op 8 t.m. 10 januari 2010.

Het volgende seizoen is de clubshow in Bemmelen tussen Arnhem en Nijmegen op het derde weekend in december.

Onze jaarvergadering is zaterdag 10 april 2010 in Loenen.

De eerstvolgende internationale tentoonstelling is in Bentheim net over de grens bij Enschede. Hieraan werken wij mee en verwachten veel inzendingen van onze leden. De tentoonstelling wordt gehouden het derde weekend van november 20 en 21 november 2010.

Uitslag tentoonstelling Sneek

Goud zwartgezoomd hanen 1° F E.A.J. Ronner

Hennen 1° F J. Heddema en beste Sebright

2° F en 3° F W.J.M. Klunder

Zilver zwartgezoomd hanen 1e F J. Heddema

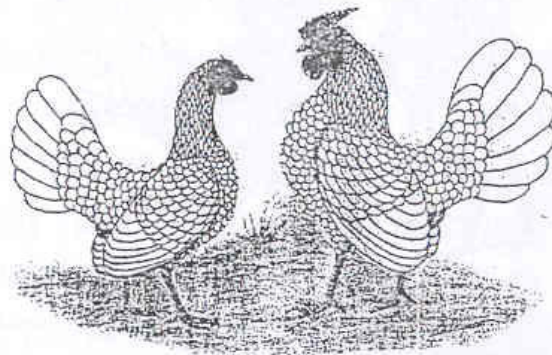
Hennen 1° F J. Heddema, 2° F 3e F J. Tjoelker

Citroen zwartgezoomd hanen 1e F A. Jeensma

Hennen 1° F A. Jeensma 2° F 3° F J. Tjoelker

Geel witgezoomd hanen 1e ZG R. Kobes

Hennen 1° F 2° F J.W. Denekamp 3e F R. Kobes

Enting tegen Marek

Zoals al enige jaren is het ook nu weer mogelijk entstof te bestellen om zelf de kuikens te enten tegen MAREKSE VERLAMMING. Fokkers die in het verleden hun dieren geënt hebben of dieren aangeschaft hebben van fokkers die wel geënt hebben lopen een groot risico omdat gevoelige dieren door de enting toch in leven zijn gebleven en hun gevoeligheid kunnen na erven. Diverse stammen Sebrights zijn erg gevoelig voor deze aandoening.

Ook zijn er stammen die niet gevoelig zijn.

Komt er nieuwe variant Marek dan kunnen ook geënte dieren hierdoor aangetast worden.

U moet zelf bepalen of u wilt enten tegen deze ziekte of dat u wilt selecteren op weerstand.

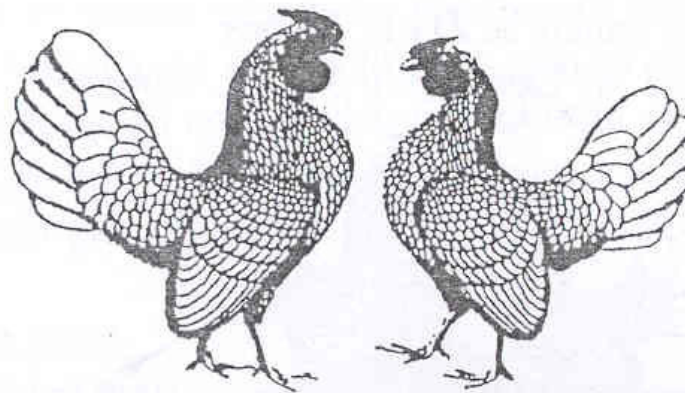
Als u wilt enten moet direct na het uitkomen van de kuikens geënt worden. Ook is de entstof, na het aanmaken slechts enkele uren houdbaar.

De entstof kan weer besteld worden bij Theo Hauwert

☎ 0228 583191 Email th.cb@quicknet.nl

Het afhalen kan in overleg of het kan meegenomen worden op een tentoonstelling.

Het moet gekoeld bewaard en vervoerd worden.

Weg met de haantjes

Toen ik kortgeleden mijn eerste serie kuikens ging ringen stootte ik op het jaarlijkse probleem “hoeveel hanen ga ik dit jaar ringen en dus aanhouden?”.

Wat zou het gemakkelijk zijn als je van te voren invloed zou kunnen uitoefenen op het geslacht van hoenders.

Dus besluit ik maar weer, waarschijnlijk, teveel te bestellen. Beter een paar over dan te weinig. Gelukkig kan ik al in een zeer vroeg stadium zien wat haantjes en wat hennetjes zijn.

Op 2 mei j.l. ringde ik mijn eerste serie.

Toen ik daarmee klaar was ging ik de krant lezen. Op blz. 9 las ik een artikel in de Leeuwarder Courant van 2 mei j.l. door ene Peter de Jaeger met bovenstaand “kopje”. Ik wil het u niet onthouden, want het sluit mooi aan bij genoemd jaarlijks probleempje.

Het gaat als volgt:

Hanen leggen geen eieren. Daarom worden haantjes in de leghenfokkerij vergast. Jaarlijks zijn dat 30 milj. Eendagskuikens. Dat roept maatschappelijke weerstand op. Onderzoekers willen daarom hennen aanzetten om zo veel mogelijk vrouwelijke kuikens te maken.

Hoe voorkom je dat jaarlijks miljoenen kuikens moeten worden vernietigd?. Ferry Leenstra van de R.U. Wageningen, Animal Sciences Groep, zegt dat de meest elegante manier zou zijn een oplossing te vinden dat er alleen nog vrouwelijke embryo's ontstaan. Uitsluitend vrouwelijke kuikens is wellicht te hoog gegrepen, maar 75 tot 80 % is wel waargenomen.

Geslachtsbepaling gebeurt altijd bij vogels door de vrouw.

Bij zoogdieren, zoals runderen, kun je de sekse vooraf bepalen via het sperma, dat bestaat uit mannelijke en vrouwelijke cellen,

Spermacellen bij vogels zijn echter allemaal gelijk. De

geslachtsbepaling bij een kip gebeurt dus in de eierstok.

Mogelijk is dat proces wel te sturen. Van andere vogels dan de kip

zijn gevallen bekend, waarbij het geslacht van de jongen wordt bepaald door specifieke omstandigheden. Bekend is dat lichtschema, voer en de aantrekkelijkheid van het mannetje een rol spelen. Spreeuwen krijgen vroeg in het seizoen (weinig licht) meer dochters als kroost en bij torenvalken is het net andersom. Een vinkensoort in Australië krijgt voornamelijk jongen van het mannelijk geslacht, na paring met een mannetje met een andere kleur kop. Een mix van twee dezelfde kopkleuren geeft vooral vrouwelijke jongen in het nest.

Pimpelmezen krijgen meer zonen, wanneer ze paren met een voor hen aantrekkelijk mannetje.

Volgens Leenstra gaat men uitvogelen hoe dat met hoenders zit.

Naast beïnvloeding van de fokken, zijn er ook andere manieren om het aantal ongewenste eendagskuikens te beperken. Het is mogelijk het geslacht te bepalen in het ei dat twee weken bebroed is,, n.l. door meting van de geslachtshormonen. Hier bestaat al een test voor. In de praktijk stuit dat echter op ethische bezwaren van het publiek (lees consument) Zij vindt het geen prettige gedachte dat een embryo wordt gedood. Ze hebben liever dat de kuikens gewoon uitkomen en dienen als voer voor een dierentuin of dierenwinkel. Onderzoekers gaan wel proberen om het geslacht eerder vast te stellen. Het liefst in een vers gelegd ei, nog voordat het de broedmachine ingaat. Eventueel met de hulp van genetische technieken.

Een aantrekkelijk oplossing, want het bespaart veel onnodig werk. De broederij wil nog liever vandaag dan morgen af van geboren haantjes. Het is erg tijdrovend en duur om het geslacht te bepalen van alle pasgeboren kuikens en vervolgens te vergassen. Sekse omkering is een ander alternatief. Van een haan in wording is in principe een hen te maken.

Mannelijke genen zouden daarvoor in het embryo uitgeschakeld moeten worden en de vrouwelijke juist geactiveerd. Onderzoek hiernaar is gestaakt, want ook hiertegen was op ethisch gebied

teveel bezwaar van de consument.

Een recent onderzoek naar de mening van de consument over de verschillende opties wees uit dat "beïnvloeding van de leggen" de hoogste ogen gooit. Als de consument er niet achter staat is een technische oplossing niet haalbaar. De consument ziet ook wel wat in een "dubbelkip" Hierbij worden alle bebroede eieren benut. De hennen gaan richting legpluimveehouderij en de haantjes worden opgekweekt tot slachtkuiken. Hier is men toch niet zo enthousiast over. Het gaat n.l. om twee totaal tegengestelde doelen. Een slachthaan moet n.l. snel groeien, terwijl een legkip relatief klein moet blijven. Deze kippen hebben twee keer zoveel voer nodig om het zelfde te presteren als hun soortgenoten. Die zijn veredeld voor de leg of de slacht. Daardoor worden kipfilet en eieren twee keer zo duur. Bovendien geeft die dubbele voergift een extra belasting voor het milieu in de vorm van mest.

U ziet. De geleerden weten het ook niet. En zolang zij er niet uitkomen zal het hanen/hennenprobleem wel blijven bestaan voor ons hobbyfokkers.

E. Ronner.

Opmerkelijke ervaringen

Ook als je jarenlang fokt kom je soms ontwikkelingen tegen die opvallen.

Ik ben voortdurend bezig met allerlei kruisingen en proefparingen om te kijken wat wel of niet goed vererft en wat veranderd kan worden. Daardoor fok ik ieder jaar veel kuikens, en zijn er altijd dieren die niet voldoen aan de verwachtingen. Daarom heb ik in de loop van de zomer meestal enkele afdelingen waarin de grote kuikens en bijna volwassen dieren komen die ik niet wil houden. Ze gaan dan meestal na enige tijd naar een handelaar als er een redelijk aantal verzameld is. Soms blijven ze daar een behoorlijk lange tijd als ze nog niet groot genoeg zijn of het aantal te klein

voor verkoop aan een handelaar. Om kosten te sparen krijgen deze dieren als voedsel het goedkopere landbouwbank voer. Dit is aanzienlijk goedkoper dan het foktoom- of opfokmeel van b.v. Garvo, Kasper, Hedric of Havens speciaal voor raskriekippen. Daardoor kun je soms onverwachte en opmerkelijke verschillen tegen komen.

De laatste jaren heb ik nogal problemen met ILT. Infectieuze Laryngo Tracheitis.

Soms vroeg in het seizoen soms wat later komt het voor. Een deel van de dieren wordt erg benauwd en krijgt licht ontstoken ogen en ademhalingsproblemen, Andere dieren lijken gezond en liggen een half uur later dood op de grond. Het probleem bij deze ziekte is niet de ziekte zelf. Hoewel de dieren er wel door verzwakken en slecht groeien. Het grote probleem is dat door de slijmvorming de ademhalingsorganen en luchtpijp verstopt kan gaan zitten met als gevolg dat bij de ogenschijnlijk gezonde dieren er ineens zoveel slijm kan ontstaan dat ze stikken. Terwijl bij de dieren waarbij de ziekte zich langzaam ontwikkeld de slijmvorming ook langzamer opgang komt en het ademhalingsapparaat zich wat aanpast aan de slijmvorming. Het percentage overleden dieren met een langzamere ontwikkeling van de ziekte is aanzienlijk lager dan bij een snellere ontwikkeling.

Wat mij ook al enkele jaren opvalt is het verschil in verloop van deze ziekte per afdeling. Het is zeer opvallend dat dieren die ik nog wil houden en die een goede kwaliteit voer krijgen dat nog aangevuld wordt met enkele eieren en soms wat vitamines en mineralen en extra eiwitten door het bijmengen van hoogwaardig opfokvoer een heel ander ziekteverloop laten zien.

De ziekte begint meestal in de afdeling met tweede keus dieren ook is het verloop daar meestal veel heftiger. Er vallen meer doden en de dieren zijn aanzienlijk zieker dan in de andere afdelingen. Dit is ieder jaar het zelfde beeld. Minder spontane doden en een milder verloop van de benauwdheid en een sneller herstel van de

— zieke dieren bij de beter gevoerde dieren. Het is duidelijk dat onze sierkippen hogere eisen stellen aan hun voer dan de landbouwdieren waarvoor het goedkopere voer bedoeld is. Dit is ook begrijpelijk want productiekippen zijn jaren lang geselecteerd om op zo goedkoop mogelijke wijze zo veel mogelijk eieren te leggen. Alle dieren die hogere eisen stelden aan hun voer zijn uitgeschakeld voor verdere fok. Onze dieren hebben wij daar niet op geselecteerd.

Vooral de Sebrights hebben baat bij extra voedingsstoffen om hun weerstand te verbeteren. Sabelpoten zijn wat minder gevoelig. Een ander verschijnsel deed zich voor bij zwarte witkuif krielen. Deze zijn uitermate gevoelig voor kuifluis. Diverse fokkers gebruiken om de paar weken bestrijdingsmiddelen die ze in de kuif spuiten om de luizen te bestijden. Onder zelfde, hiervoor beschreven, omstandigheden had ik ook een groep zwarte witkuif krielen. De groep goede dieren zaten in een afdeling slechts door gaas gescheiden van de dieren met wat onwenselijke afwijkingen. De groep goed gevoerde dieren hebben de hele zomer geen kuifluis laten zien, terwijl de groep dieren die het moesten doen met de mindere kwaliteit voer, kuiven hadden vol kuifluis. Ook een groep volwassen dieren die naar een andere fokker gingen zaten na een paar dagen onder de kuifluis. Ook hier denk ik dat door de verplaatsing de dieren last van stressverschijnselen hebben gekregen waardoor de weerstand van deze dieren tijdelijk achteruit is gegaan en daardoor de luizen kans zagen zich te vermeerderen, Ook hier denk ik dat door veel weerstand luizen geen kans krijgen om zich te ontwikkelen. Dit kan ook gelden voor andere soorten luizen. Uitgezonderd de bloedmijten die de laatste jaren veel schade veroorzaken en niet op de dieren zitten maar alleen maar 's nachts bij de dieren bloed afzuigen.

Als nevenopmerking wil ik nog opmerken dat ik geen bestrijdingsmiddelen gebruik om luizen op kippen te bestrijden, het meest natuurlijke middel is een kopje met slaolie of

zonnebloemolie en een kwastje. Daarmee smeer ik de aangetaste plaatsen in en stikken de luizen in de olie. Een collega-fokker waar een deel van de witkuiven naar toe zijn gegaan gebruikte wel verschillende bestrijdingsmiddelen. Het verschil was dat bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen de luizenaantasting drie weken weg bleef en na het gebruik van olie 20 dagen en werden de dieren niet vergiftigd.

Kippen fokken is niet alleen maar voer ingooien en eieren uitbroeden en daarna selecteren op uiterlijk maar ook observeren en fokken op karakter, gedrag en weerstand.

Ronald Vos

SPECIAAL VOOR DE SEBRIGHTLIEFHEBBER

Volgens het voorwoord in het laatste clubblad no 3 2009 van de voorzitter heeft de speciaalclub voor de Sebrights een mijlpaal in haar geschiedenis bereikt wat betreft het aantal leden. Als ik het inschat zijn hierbij maar een vijftigtal als sportfokker betrokken. Dus is dit grote aantal leden is niet alleen te danken aan het aantal sportfokkers van dit mooie, voor zich zelf sprekende ras. Er zijn dus ook een groot aantal liefhebbers die lid zijn van de Sebrightclub. De grootte, de vorm, de veertekening en de kleuren met het zoompje om iedere veer is voor een liefhebber van dwerghoenders aantrekkelijk.

Ik denk dat de Sebright in de sportfokkerij momenteel bijna het ideaalbeeld heeft bereikt. Op veel tentoonstellingen wordt een Sebright de mooiste van de dwerghoenders. Dit valt ook de liefhebbers op die de show bezoeken. Men zegt wel eens "een Sebright is een luxe dwerghoen". Ook met een wat kleinere tuin kan je al gauw een trio Sebrights houden. Met een ren van een vierkante meter en een nachtverblijf van een halve vierkante meter er boven of er naast is dit al mogelijk. De haan kan in een

woonomgeving soms wat moeilijkheden geven. Maar als je 's avonds het nachtverblijf afsluit en 's ochtends weer open doet is dit geen probleem. Het kraaien van een Sebright is bij andere rassen vergeleken veel minder en minder hard. Ook een goede oplossing is in de nazomer een jonge haan aanschaffen die nog niet kraait. Als hij dan begint te kraaien is dit veel minder en zachter, de omgeving went er dan gemakkelijker aan, dan als je van de ene op de andere dag een haan hoort kraaien. Zelf woon ik ook in een woonbuurt en heb in het najaar soms wel 20 haantjes die beginnen te kraaien maar hoor nooit klachten. Maar ja, ik fok al veertig jaar Sebrights en is de buurt er aan gewent. Er zijn ook hokjes langs de openbare weg waar vele moeders met kleinere kinderen kipjes komen kijken. Persoonlijk vind ik een haan erbij het mooiste, die regelt de groep een beetje. Maar ja als je het niet ziet zitten met een haan erbij kun je ook alleen hennetjes houden. En er is dan meestal wel een hen bij die regelt die het groepje regelt. Je kunt ze heel mak krijgen en ze zelfs een poosje los in de tuin laten lopen. Wel opletten dat ze niet schrikken van een vreemde kat of hond. Aan je eigen kat of hond zullen ze snel wennen. Verder moet je ook oppassen voor roofvogels als je ze een poosje los laat lopen. Met het voeren van graan moet je oppassen dat je niet te veel geeft. Ze worden van graan alleen maar vet, maar ze eten dit het liefst. Er is tegenwoordig veel compleet opfokvoer te koop en in de legperiode is foktoomvoer het beste. Zelf gebruik ik sierhoendervoer, dit is wel iets duurder, maar Sebrights eten niet zo veel. Dit voer geeft meestal iets meer glans en in de opfokperiode een betere veervorm. In een gewoon open buitenhok zal een Sebright in de winter geen eieren leggen. Verder moeten ze over grit kunnen beschikken en vers drinkwater. Bij gunstig weer zal zij eind maart met de leg beginnen, meestal om de dag. Het is raadzaam om in het voorjaar het nachthok met een insectenbestrijdingsmiddel te bespuiten. Dit kan met een wat betere kwaliteit plantenspuit die goed verstuift. Bij een

welkoopwinkel kun je een bestrijdingsmiddel kopen voor vogelverblijven (U2). De gebruiksaanwijzing staat op de fles. Zo ook kan je hier een vogelspray kopen (404). In de afgelopen mooie warme zomer was het wel eens moeilijk met de infectiebestrijding. Maar het streven moet zijn om de insecten voor te blijven. Als je zelf een kat of hond hebt, zal je ook een insectenbestrijdingsmiddel gebruiken. Zo ook bij de vogels is het voorkomen van ongedierte belangrijk. Voor vogels is er ook een middel om een druppel in de nek te geven.

Een volgende keer zullen we nog wat andere onderwerpen bespreken.

Groetjes Kees van der Sijs.

Weer een ervaring met Marek

Twee jaar geleden heb ik een Sebrighthennetje aangeschaft van een fokker die ent tegen de Marekse Verlamming. Gepaard aan een eigen haan heb ik hier een mooi haantje en hennetje uit gefokt. Dit jaar heb ik uit de combinatie broer zus diverse mooie dieren gefokt. De drie mooiste hennen hiervan heb ik aangehouden. Maar in de loop van oktober, toen de dieren volwassen waren, stierf de eerste aan Marek. Het tweede hennetje stuurde ik naar een tentoonstelling, met zeer goed resultaat, maar al op de tentoonstelling gedroeg het dier zich eigenaardig. Twee dagen na de tentoonstelling kon ze niet meer lopen. Ook het derde hennetje dat werd verplaatst naar een ander hok is overleden aan Marek. Dit is hetzelfde verschijnsel als een aantal jaren geleden toen ik uit Duitsland een oker witgeparelde hen heb gekocht van een topfokker die ook entte tegen Marek. Ook van deze nakomelingen is bijna niets overgebleven. Terwijl de andere dieren geen verschijnselen vertoonden. Ieder jaar zijn er wel enkele dieren die deze ziekte vertonen. Maar de meeste dieren hebben voldoende

weerstand. Deze en voorgaande ervaringen sinds 1955, toen ik het eerst te maken kreeg met deze ziekte, sterken mij steeds meer in de gedachte dat er op weerstand tegen Marek geselecteerd kan worden en dat enten tegen deze ziekte verzwakking van de fokdieren in de hand werkt.

Ronald Vos

Octavia en ik.

Voor mijn afstudeer project aan de Masteropleiding in performance te Amsterdam (Dasarts) heb ik 21 dagen met mijn eigen lichaamswarmte een kippenei uitgebroed. Dat klinkt vreemd maar ik maak al heel lang kunstwerken die over allerlei dieren gaan. Zelf ben ik regelmatig onderdeel van deze beelden. Maar dit project kon me wel eens dichter bij de dierenwereld brengen en mezelf brengen. Ik werd moeder van een kip! Een vreemd gevoel want de kip is voor mij een dier dat we als huisdier en als voedsel zien. Maar waar ligt eigenlijk de grens voor me.

Om ergens te beginnen,.. Ik was in Beverwijk bij een vergadering van de kleindieren en pluimveevereniging, samen met Ed en Willem Vosse. Ik viel natuurlijk op als vreemdelinge en doorstond een ware vuurdoop toen ik mijn plan uitlegde. Allemaal technische vragen, waar ik zelf nog nooit aan had gedacht, werden op mij afgevoerd. Gelukkig kreeg ik ook veel nuttige antwoorden. Ook al lachten de mannen me op een schunnige manier uit, het project sprak ook tot hun verbeelding en ik merkte dat ze het stiekem ook wel interessant vonden.

Zo begon ik aan een intensief proces van voorbereiden, uitvoeren en nasleep. Op de veemarkt in Schagen zag ik de eerste Zilver Sebright en was, als ware estheet, direct verkocht door de

schoonheid van het ras. Via internet ben ik gaan zoeken en lid geworden van de Sebrightclub. Johannes, een ware oorkonde drager. Heeft me 17 bevruchte eieren gegeven. Ik vond het erg veel maar het percentage eieren dat uitkomt is bij dit ras niet zo hoog en ik wilde geen risico nemen. 1 mei was het zover, dan leggen de kippen hun ei. Dezelfde dag lag ik op de bank met één ei tussen mijn borsten en één op mijn buik. 21 dagen lag ik dag en nacht op die bank. Gelukkig werd ik liefdevol verzorgd door familie en vrienden

Ik droeg een mobiele broedmachine op mijn buik. De broedmachine bestond uit een met zwart leer bekleed isolatieschuimen kastje, een digitale thermometer, bimetaaltje (een soort warmte schakelaar uit een aquarium) fietslampje (voor de extra 2 graden warmte, 37,7 C) 6 oplaadbare batterijen, een kijkgat (afkomstig van mijn voordeur) het ontluuchttingsgat en een leren netje, wat het ei tegen mijn navel drukte. Een nat watje en mijn eigen zweet gaf voldoende vocht voor het embryo. Als back-up had ik de andere eitjes in een broedmachine. Helaas bleek dat nodig want na ongeveer 18 dagen, dat kun je namelijk achteraf zien aan het embryo, heeft hij of zij het leven opgegeven. Wat de oorzaak was weet ik niet. Toch weet ik zeker dat mijn idee wel lukt met een huis- tuin- en keukenkip. Het ei dat ik tussen mijn borsten droeg heeft het jammer genoeg ook niet gehaald. Dit embryo is zelfs veel eerder gestorven, waarschijnlijk wegens warmtegebrek.

22 mei 2009 werd ik dan eindelijk moeder, ook al was het niet met de eieren die ik zelf had uitgebroed. Ik was erg vrolijk toen er constant 6 kuikens piepend door de kamer renden, 3 hoog- achter in Amsterdam. Uiteindelijk wilde ik maar met 1 kip verder en dwong mezelf een keuze te maken tussen 1 van mijn schatjes. De keus was lastig. Na ongeveer 5 weken zou ik pas weten of het een haan (een Octavio, van Octaaf kukelen) of een hen (Ovalia van eieren leggen) was. Dus nam ik een gok en heb geboortekaartjes

verstuurd met twee namen; Octavio en Ovalia. Na een interview op radio 1 was het hek van de dam. Er kwamen allerlei mensen op kraamvisite met de meest uiteenlopende kado's. We hebben dit verse moederschap gevierd onder het genot van een advocaatje met slagroom.

Gedurende de hele periode hield ik een weblog met tekst, foto's en filmpjes bij. Daarop verscheen uiteindelijk de melding dat Octavio de gelukkige is geworden. Wat een gezelligheid en plezier hebben we samen gehad. Ik had nooit voor mogelijk gehouden dat kippen zulke sociale dieren zijn. Hij hield me, als klein kuikentje natuurlijk constant in de gaten en volgde me overal. Ik was zijn mamma. Dit ging gepaard met veel verschillende soorten geluiden die op den duur allemaal begon te herkennen. Octavio bleek een dier met een eigen ritme dat niet al te veel van veranderingen houdt. Ook al vond hij autorijden te gek, behalve viaducten. Hij kende al mijn gewoontes. En ik die van hem. Op een gegeven moment kwam ik het huis bijna niet meer uit. Rijst, druiven en tomatenpitjes waren een puur walhalla voor Octavio. Aan samen op de bank knuffelen heb ik verreweg het meeste plezier beleefd.

Ik nam hem overal mee naar toe als de situatie naar mijn inschatting voldeed aan het Octavio-kippen-geluk-kriterium. Dus ging Octavio ook mee op vakantie, met camper, naar vrienden en zelfs een week naar een festival. Waar mijn vrienden de Octavio als een vrolijke en dappere groepsgenoot leerde kennen.

Na 3 maanden wilde ik het project beëindigen. Hij begon zich als een puber-kip te vervelen en bepaalde in toenemende mate mijn levensritme. Ik moest toch ook af en toe een dag weg? En dan begon hij telkens heel ongelukkig te kukelen. Daarom is Octavio nu bij mijn ouders in de tuin met een hok en zijn zusje (van Ed teruggekregen). En kan Octavio nu gewoon een echte haan zijn. Hij ziet er prachtig uit! Zijn kam en lellen groeien nog steeds. 's

Avonds als ik aan hem denk en weet dat hij dan lekker bij mijn moeder op de bank zit om geknuffeld te worden, ben ik blij dat Octavio nu ook een heel lieve moeder heeft die knuffelen gelukkig nooit verleerd is.

Volledig geïnspireerd werk ik toe naar de tentoonstelling over deze fantastische ervaring. Waarschijnlijk is dat ergens in februari 2010 in Amsterdam te zien bij 2x2projects. Meer informatie? Weblog: <http://appearance.nl>

Met vriendelijke groeten Linda Molenaar.

Kip en kunst

Ook voor de raskippenfokker is "Octavia en ik" een opvallend artikel. Het geeft ons inzicht hoe niet-fokkers ook onze hobby kunnen beleven. Het is duidelijk dat mensen op een heel ander terrein prioriteiten kunnen leggen en geen aandacht geven aan onderdelen die wij belangrijk vinden.

Bij het verwerken van het artikel "Octavia en ik" moest ik weer terug denken aan een kunstprogramma van jaren geleden.

Er was toen op de televisie wekelijks een kunstprogramma dat werd gepresenteerd door Kunstkenner van Os. Hij besprak diverse aspecten van en achtergronden bij allerlei kunstuitingen.

Een uitzending is mij speciaal bijgebleven. Ik weet niet meer over welk museum het ging maar de bespreking ging over zowel de kunstvoorwerpen als wel de gebouwen en de omgeving waarin de kunst zich bevond. Alle onderdelen waren in perfecte combinatie met elkaar ontworpen en uitgevoerd. Hij vond dat de architect uitstekend werk had geleverd door zowel het gebouw als de bijgebouwen als het tuinontwerp op elkaar afgestemd te ontwerpen. De kunstvoorwerpen die tentoongesteld waren pasten perfect in hun omgeving. Zelfs het kippenhok in de tuin was speciaal ontworpen in een bijpassende kunstzinnige uitvoering. Vol trots liet hij het aparte ontwerp zien en besprak uitvoerig het

bijzondere model. Toen de "kippenbungalow" goed in beeld kwam was het beeld verbijsterend. In plaats van een kippenras dat paste bij de omgeving liepen er tot mijn verbazing half kale hybride legkippen in. Een groter gebrek aan inzicht in de kunst van het perfectioneren van rashaenders was volgens mij niet mogelijk. Ik vond dit tekenend voor de waarde die men in het algemeen hecht aan onze bezigheid. Dit was ongeveer het idee van een mooi museum, prachtig ingerichte zalen met aan de muur mooie antieke lijsten met daarin kalenderplaatjes omdat men geen idee van schilderkunst had.

Ook het verhaal over "Octavia en ik" geeft inzicht in andere kijk op onze hobby. Er wordt een aspect beschrijven over hoe onze hobby ook is te beleven en word het volledig bezig zijn gevoeld als een kunstuiting. Maar juist het punt waar dit project stopt zou, in onze ogen, juist de eerste stap kunnen zijn van een kunstuiting. Het uitbroeden van eieren op deze manier kan wel een leuke ervaring zijn, maar is slechts een manier om kuikens te krijgen. Als de eieren uit zijn gekomen en de kuikens ontwikkelen zich begint de kunst van de selectie. Lang niet alle fokkers hebben voldoende inzicht om de goede combinaties bij elkaar te brengen. Evenals op andere gebieden is er een kleine groep die er uit springt en in staat is de goede combinaties te vinden om de kwaliteit te verbeteren. In de loop van de jaren zijn er slechts enkele kunstenaars in staat geweest de Sebrights zodanig te verbeteren dat ze bijna perfect zijn. Ook bij andere onderdelen van onze sport is het vermeerderen van kippen gemakkelijk maar iets nieuws brengen erg moeilijk.

Ook heb ik al diverse keren gelezen dat iemand als kunstobject het kruisen van diverse landhoenderrassen beoefend, zonder ze op bepaalde eigenschappen te selecteren. Door rassen uit diverse landen te kruisen zou dan de Europese eenwording gesymboliseerd moeten worden. In de pers werd dit diverse keren als iets bijzonders gebracht. Dit heeft niets met kunst te maken. Het zijn

alleen de stappen terug naar het ongeselecteerde materiaal waaruit de fokkende kunstenaars vroeger de diverse landhoenderrassen hebben vervolmaakt.

Het object zelf, de kip, wordt niet als kunst beschouwd, maar de activiteiten eromheen krijgen de meeste aandacht. Zo ongeveer als het mooie museum met mooie lijsten zonder echte schilderijen.

Het maken van iets nieuws vind ik ook kunst. Zelf ben ik al 50 jaar bezig nieuwe combinaties, rassen en kleuren te maken.

Zo ben ik al 50 jaar bezig met een dwerghoen met de voetbevedering van de Sabelpootkriel, de baard van de Faverollekriel, de kuif van de Kuifkriel, de driedoornige kam van de Watermaalse baardkriel en de hennenvederigheid van de Sebrightkriel. Al deze eigenschappen heb ik samengevoegd tot een nieuw ras. Ieder eigenschap moet toegevoegd worden zonder verlies van de reeds aanwezige eigenschappen, terwijl de niet gewenste toegevoegde eigenschappen toch uitgeselecteerd moeten worden. Iedere nieuwe eigenschap duurt jaren om het vast te leggen.

Toch is het project "Octavia en ik" ook voor de fokker wel belangrijk. Vooral de aandacht die onze hobby krijgt goed voor meer bekendheid. Hopelijk zijn er enkele buitenstaanders die hierdoor geïnteresseerd raken in onze hobby. Dan is de mogelijkheid dat er kunstenaars zijn dat die verder gaan dan uitbroeden en er werkelijk toe overgaan zich de kunst eigen te maken van het verder perfectioneren van hoenderrassen.

Eigenlijk hebben we binnen onze hobby behoefte kunstenaars omdat zij toch duidelijk inzicht hebben in mooie kleuren, vormen en verhoudingen.. Dit is toch het belangrijkste aspect waar het bij ons om gaat. Ondanks dat het uitbroeden, op welke dan ook geen kunst is. Is het wel belangrijk dat onze sport en hobby zoveel mogelijk aandacht krijgt, ook op deze manier.

Ronald Vos.

GELUK ????

De Nederlanders zijn moe van het zoeken naar geluk. Ondanks dat we rijker zijn dan ooit en veel minder zwaar hoeven te werken dan vroeger, zijn we toch moe. Psychische klachten zijn de belangrijkste reden om ziek thuis te zitten. De kennis van onze lichamelijke welzijn staat op zo'n hoog niveau dat bijna ieder wel weet wat ze moeten doen om lichamelijk gezond te blijven.. Maar wat moet je doen om psychisch gezond te blijven. Stelt de maatschappij geen te hoge eisen aan de burger of stellen wij te hoge eisen aan de maatschappij. We hebben nu een kenniseconomie waarbij de meeste mensen werk doen dat mentaal uitputtend is. Overspanning ligt op de loer, met depressies als mogelijk gevolg. We zijn rijk genoeg om alles aan te schaffen, nodig of niet nodig. Maar worden we daar gelukkig van? Natuurlijk worden de meeste mensen even blij als ze iets nieuws hebben aangeschaft. Maar het brengt je geen geluk. Onze rijkdom is vertienvoudigd vergeleken bij 1950, maar ons geluksgevoel is maar marginaal toegenomen. De zoektocht naar geluk uit zich vaak weer in oplossingen die weer over consumptie gaan en weer meer geld kosten. Dat je gelukkig wordt van een verre reis of een nieuwe auto is een illusie. Ook een massage kan fijn zijn en ontspanning geven, maar heeft met duurzaam geluk niks te maken. Meer consumeren neemt geen ontevredenheid weg en vult niet het innerlijk van de mens. Genieten van de mooie dingen die bijna niets kosten en rust kan meer bijdragen. Echt tijd besteden aan iets dat men mooi vindt geeft op lange termijn meestal meer voldoening. Een doel hebben in het leven versterkt het geestelijk welzijn. Dit klinkt zwaar maar dit doel hoeft niet meteen iets groots te zijn. Tegenwoordig ontbreekt in veel levens zo'n doel. Ieder zou beter ~~is~~ na kunnen denken over wat hij echt belangrijk vindt en daar echt aandacht aan besteden. Het is toch vreemd dat er hele groepen z.g. hangjongeren zijn die durven te beweren dat ze

zich vervelen omdat er zogenaamd niets te doen is, terwijl het stikt van de mogelijkheden. Ze zijn nergens in geïnteresseerd. Maar ook op veel andere mensen is dit van toepassing. Een groot maatschappelijk probleem is tegenwoordig de korte termijn instelling van veel mensen. Mensen willen wel sporten, zingen of andere activiteiten beoefenen als het hun uitkomt maar zorgen dat alle bezigheden goed georganiseerd en verenigingen bestuurd kunnen worden is tegenwoordig te veel gevraagd. Want de dure reis naar de andere kant van de wereld is op korte termijn belangrijker of ieder paar maand een andere interesse. Veel mensen kunnen geen keuzes meer maken en kunnen niet meer stoppen met overal achteraan te jagen en alles tegelijk te willen. Daarom zou de kredietcrisis nog wel eens een zegen kunnen zijn, want als ooit zichtbaar werd dat het hele systeem kan doldraaien van overconsumptie, dan is dat nu wel. Er is nu tijd voor bezinning. Veel mensen zijn helemaal gefixeerd op geld dit kan nu veranderen. Ga eens bedenken welke kleinigheden prettig zijn verlopen. Bedenk eens hoe je allerlei zaken prettiger kunt laten verlopen. Wordt u gelukkig van een verre reis waardoor u in uw omgeving en met uw medemensen geen blijvende contacten meer in stand kunt houden.

Geluk zit niet in de hoeveelheid geld. Met de hoeveelheid geld die we hebben stijgt ook het verwachtingspatroon. Hoe meer luxe men heeft hoe gewoner men dat vindt. Terwijl kleinigheden vaak meer invloed hebben op ons belevingsniveau. Juist binnen onze hobby ligt het geluk voor het oprapen. Is het niet prettig mooie dieren te hebben, die laten zien dat de aandacht die wij aan hen geven duidelijk invloed heeft op hun gedrag. Het verbeteren van de dierkwaliteit is een prestatie die niet veel kost en toch veel lange termijn voldoening kan geven. Zowel plaatselijke als landelijke blijvende contacten binnen onze hobby geven de meeste mensen een prettig gevoel en veel ontspanning zonder veel kosten.

Ronald Vos